

اهل اعراف

در مطلب [حظاير بهشت و جهنم](#)، گفتيم که از جمله افرادی که به بهشت اصلی صعود نکرده و در حظاير میمانند اهل اعرافند.

اما اعراف تلی ما بین بهشت و جهنم و خط وسط ما بین [نور و ظلمت](#) است، و اهل آن مسلمینی هستند که ذره ای با آل محمد علیهم السلام عداوتی نداشته اما در مورد قبول ولایت حجت بر ایشان تمام نشده است. و یا از شیعیان اثنی عشریه ای هستند که بعضی از اعتقادات و مقامات و فضایل و شروط ایمان را نفهمیده و اقرار نکرده اند، یا میلی قلبی به باطل داشته و دارای عذاب اخروی میباشند.

پس ائمه علیهم السلام (که خداوند در شأنشان می فرماید [و علی الاعراف رجال يعرفون کلا بسیماهم](#))، بر تل اعراف می ایستند و اهل آن را به حساب میکشند. پس هرگاه گناه ایشان بر صوابشان زیاده بوده و صدمات دنیا و برزخ و ترس های عرصات کفایت ایشان را نکرده بود، بطور موقت در ضحضاح جهنم معذب میشوند تا گناهانشان بسوزد، آنگاه ایشان را از جهنم بیرون آورده و داخل حظاير بهشت میکنند. که طبق فرمایش امام علیه السلام، اهل بهشت مدتی به ایشان جهنمیون میگویند و دعا می کنند که خدایا این اسم را از ما بردار پس بر میدارد.

و ایشان مصداق کسانی میشوند که خداوند فرموده [و اما الذین شقوا ففی النار خالدین فیها مادامت السموات و الارض الا ماشاء ربک](#) یعنی اشقیا در جهنم مخلدند مگر آن کسانی که خدا بخواهد ایشان را بیرون آورد. و همچنین هر آیه ای در قرآن که دلالت بر جهنم رفتن به معاصی باشد، منظور این افرادند،

چرا که جهنم خلد به حب و بغض است نه معاصی.

به طور خلاصه مرحوم کرمانی اع در مورد اهل اعراف میفرماید:

پس ایشان مومن حقیقی نیستند و لکن دوستی فی الجمله داشته اند پس از این جهت اسم شیعه بر ایشان گفته شده نمی‌بینی که شعاع چراغ مراتب دارد در اول نور غالب است بر ظلمت در وسط نور و ظلمت مساوی شود و چون به نهایت دوری رسد نهایت ضعف پیدا کند به طوری که غلبه بر ظلمت نتواند کرد پس از این جهت که نور و ظلمت اصحاب اعراف مساوی شده میان بهشت و دوزخ مانده اند و آنچه از آیات و اخبار برمی‌آید آنقدر در اعراف می‌مانند که ظلمت ایشان ضعیف شود و آخر غلبه با نور شود به شفاعت اولیا پس به ایشان بگویند که داخل جنت شوید و به این واسطه که فی الجمله نوری دارند و آخر غالب می‌آید به ایشان شیعه گفتند و به جهت مساوی بودن نور و ظلمت ایشان را نه کافر گفتند و نه مومن و لکن آخر مستحق اسم ایمان بشوند و لکن ایمان ناقصی و ایشان را در حظایر بهشت جا دهند با مومنین جن چنانکه از امام علیه السلام پرسیدند از حال مومنین جن داخل بهشت می‌شوند فرمودند نه و لکن خدا را حظایری است میان بهشت و دوزخ می‌باشند در آن مومنان جن و فساق شیعه.

و میفرمایند

مراد از فساق شیعه آنهاییند که گناهان اخروی کرده‌اند و بی‌توبه و ندامت از دنیا رفته باشند. پس آنها معذب می‌شوند در درجه اعلاهی جهنم تا پاک شوند بعد بیرون می‌آیند و داخل حظایر می‌شوند اگر شفیع داشته باشند.

نتیجه:

افرادی که در مطلب “[نجات ابدی به حب و بغض است](#)” از ایشان دفاع کردیم و گفتیم که آنها را از اهل نجات خارج ندانید، بیشتر ایشان از اهل اعرافند و پس از آنکه گناهان اخروی ایشان توسط عذاب ضحضاح جهنم سوخت، مورد شفاعت قرار گرفته و در حظایر بهشت جای خواهند گرفت. و باز از اینها ضعیف تر اهل تسنی هستند که عداوتی نداشته و در امر ولایت حجت بر ایشان تمام نشده بود، و همانطور که گفتیم برای ایشان نیز نجاتی خواهد بود.